

V
S
C
D

Cabaret
prijzen

Juryrapport VSCD Cabaretprijzen 2020 & 2021

De cabaretjury van 2020-2021 bestaat uit:

Nico Baars (voorzitter), directeur WestlandTheater de Naald

Marijt Helmink, directeur Theater De Storm

Joris Kemps, directeur Theater Hof 88

Charlotte Louwers, directeur Theater De Bussel

Mike Peek, recensent het Parool

Victorine Plante, artistiek leider theatergroep Aluin

Rob van Wijk, directeur Theater de Stoep

De uitreiking

De VSCD-Cabaretprijzen zijn op maandagavond 25 oktober 2021 in Den Haag uitgereikt op cabaretpodium Diligentia, tijdens cabaretfestival PEPER.

VSCD Cabaretprijzen

De Poelifinario is de cabaretprijs voor de theatermaker(s) met het meest indrukwekkende cabaretprogramma van het seizoen Deze prijs wordt uitgereikt in drie categorieën: entertainment, engagement en kleinkunst.

De Neerlands Hoop is de cabaretprijs voor de meest veelbelovende theatermaker(s) met een groot toekomstperspectief.

De Nederlandse fotograaf Corb!no (Maarten Corbijn) maakt portretten van de winnaars, deze komen te hangen in de foyer van Diligentia. De gelauwerden krijgen tijdens de prijsuitreiking een symbolisch voorproefje in de vorm van een betonnen camera gemaakt door kunstenaar Doc Visser.

Sponsor

De uitreiking van de VSCD-prijzen wordt mogelijk gemaakt door de [Podium Cadeaukaart](#), die wordt uitgegeven door de Stichting Promotie Theater en Concertbezoek.

De SPTC is onze trouwe en onvoorwaardelijk branche ondersteunende partner voor de VSCD-prijzen. Zij biedt als sponsor ook in 2022 de garantie dat de prijzen kunnen worden uitgereikt.

Genomineerd voor de Poelifinario-Entertainment 2020 & 2021

Sara Kroos met het programma *Verte*

In *Verte* is Sara Kroos volledig in balans. Ze sprankelt meer dan ooit tevoren, zonder haar kenmerkende cynisme te verliezen. Ze vertelt met een dikke knipoog over maffe fietsvakanties en het ronduit bevreemdende zelfvertrouwen van haar 16-jarige dochter. Zo neemt Kroos ons bijna ongemerkt mee onder haar huid, waar dat geloof in eigen kunnen wat minder vanzelfsprekend is. Hoe gun je jezelf in hemelsnaam het beste?

Met *Verte* zet Kroos een grote stap in haar carrière. Het is een voorstelling die waarschijnlijk nog meer mensen aanspreekt dan voorheen. Ze koppelt de kritische stemmen in haar hoofd aan een mooi pleidooi voor kwetsbaarheid en doorbreekt het taboe op mentale stoornissen. Wie zich vrij voelt om te falen, is daar direct een stuk minder bang voor. Maar dat is lastig in een wereld die altijd oordeelt en eeuwig in hokjes denkt. Kroos maakt inzichtelijk dat haar persoonlijke problemen onlosmakelijk verbonden zijn met de al dan niet ongeschreven beperkingen die de maatschappij ons oplegt.

Onder de oppervlakte sluimeren dus serieuze thema's. Toch houdt Kroos het dit keer vooral licht. Het spervuur van grappen over haar ongemakkelijke burgerbestaan treft vrijwel altijd doel, terwijl ze ontroert met liedjes over opgroeien. Ja, we worden volwassen, maar de wortels uit onze jeugd groeien ondergronds gewoon door. *Verte* is niet alleen een verrukkelijke theateravond met zeer smakelijke ingrediënten, maar schetst tegelijk een oprecht en aangrijpend mensbeeld.

Rundfunk met het programma *Todesangstschrei*

Van de pijn van het opgroeien is het maar een kleine stap naar de pijn van het sterven. In het universum van Rundfunk althans, waar schrijnende sketches opnieuw voor ronkende lachsalvo's zorgen. Tom van Kalmthout en Yannick van de Velde kijken niet op een heilig huisje meer of minder. Met hun botte humor boren ze in de beerput van de menselijke geest, waar sadisme en diep weggestopte gevoelens uit omhoog spuiten.

Todesangstschrei is echter veel meer dan een opsomming van politiek incorrecte grappen. Van Kalmthout en Van de Velde zijn fantastische acteurs, die hun gemankeerde, vaak ronduit psychotische personages met de kleinste gebaren een andere kant op kunnen sturen. De stiltes zijn soms net zo schurend als de dialogen. Het fysieke spel, de foutloze timing en de vele details in elke scène maken dat je je ogen uitkijkt.

Zo laat *Todesangstschrei* zien dat *Wachstumsschmerzen* geen toevalstreffer was. Rundfunk is een meester in het oproepen van tegenstrijdige gevoelens. Omdat de karakters zo treffend neergezet worden, krijg je soms een beetje medelijden met ze. Maar omdat de grappen zo goed zijn, moet je toch onbedaarlijk lachen om het grote leed dat hun ten deel valt. Dit is een theatrale achtbaan vol verrassingen.

**De VSCD Cabaretjury kent de Poelifinario-Entertainment 2020 & 2021
toe aan**

**Sara Kroos
voor het programma *Verte***

Genomineerd voor de Poelifinario-Engagement 2020 & 2021

Claudia de Breij met het programma *Oudejaarsconference 2019*

Aan de vooravond van de coronacrisis was er óók al van alles mis met de wereld. In haar vlamme *Oudejaarsconference 2019* tackelt Claudia de Breij het zwart-witdenken. Aanvankelijk door op te komen in een pandapak, later door de letterlijke betekenis van het begrip democratie voor ons te spellen. Met treffende voorbeelden uit zowel de maatschappij als haar eigen jeugd laat ze zien hoe kwetsbaar die nog altijd is. Retorisch gezien zit de conference dan ook ijzersterk in elkaar.

Het woord engagement heeft in sommige kringen een ouderwets imago. De Breij blaast het stof er gelukkig met groot gemak van af. Ze heft geen vingertje, maar probeert te verbinden en vraagtekens op te roepen. Vraagtekens die bij haarzelf ontstonden door het gesprek aan te gaan met mensen die anders denken dan zij. In die zin blijkt De Breij als oudejaarsconferencier wezenlijk te verschillen van beroemde voorgangers: ze gaat niet uit van haarzelf als individu, maar van het collectief.

De Breij plaatst zichzelf op bewonderenswaardige wijze tussen haar publiek in plaats van daarboven. Een strategie die ze slim combineert met verhalen over historische aanjagers van verandering. De mensen die, anders dan zij, wél voorop durven lopen. Onder die prachtige paraplu kan ze moeiteloos de belangrijkste gebeurtenissen van het jaar kwijt. De Breij duidt het heden met de geschiedenis in de hand.

De Alex Klaasen Revue met het programma *Showponies 2*

Het daverende succes van *Showponies* schreeuwde om een vervolg. Daarin gaat Alex Klaasen meer de diepte in met verhalen over zijn coming-out en, vooral, het traject daarna. Hoe accepteer je jezelf als de wereld het daar zo moeilijk mee heeft? Dat verleent deze klassiek ogende revue een hedendaagse, urgente bodem. Het contrast tussen vorm en inhoud is extra ontroerend als je bedenkt dat sommige sterren van weleer hun geaardheid op het podium nauwelijks uit durfden te dragen. Klaasen eert zijn helden door te zeggen wat zij niet konden. Tegelijk zet hij ons aan het denken over het heden, waarin respect en tolerantie afnemen. In de scènes zelf zit een krachtige cadans, die de heteronorm van alle kanten bestookt. Het draaiende plateau met daarboven een bewegende spiegel vormt een geweldig toneelbeeld, dat zich evengoed leent voor de grote shownummers als voor de intiemere scènes. Daarin geeft Klaasen zich meer dan ooit bloot en stelt hij gevoelige vragen over zijn identiteit en maatschappelijke positie. Dit is een tijdloos programma waarvan je hoopt dat het ooit achterhaald zal zijn.

Showponies 2 gebruikt de thematiek als fundament waarop Klaasen opnieuw een prachtig feest bouwt, hoe serieus de boodschap ook is. De choreografieën van Daan Wijnands zijn subliem, de liedteksten van onder meer Jurrian van Dongen zeer ontroerend en het samenspel om je vingers bij af te likken. Klaasen en zijn pony's houden eigenhandig een bijna vergeten genre in leven.

Patrick Nederkoorn en Jan Beuving met het programma *De andere oudejaars*

Na een geslaagde voorstelling over de belastingdienst doen Patrick Nederkoorn en Jan Beuving er voor hun eerste oudejaarsconference een schepje bovenop. Dit programma voelt als collectieve rouwverwerking, bedoeld om de coronaperiode een plek te geven. Dat begint al met het virtuoze, 15 minuten durende openingslied waarin ze de belangrijkste gebeurtenissen van het jaar onderbrengen. Door het perspectief van Aart Staartjes te kiezen, krijgt het nummer een even ontroerende als schrijnende lading.

Dat blijkt het startschot van een boeiende strijd tussen twee verwante, maar toch ook erg verschillende zielen. Vooral de knetterende discussie over het belang van kunst in crisistijd is gedenkwaardig. Beuving toont zich de rationele van de twee, die vindt dat je niet moet zeuren als de zalen én portemonnee een keer leeg blijven. Nederkoorn meent dat kunstenaars te allen tijde gesteund moeten worden.

De spannende dynamiek van het duo lijkt voldoende brandstof te hebben voor nog wel een paar voorstellingen. De dialogen zijn erg rijk van taal en houden je constant op het puntje van je stoel.

Dat geldt zeker ook voor de liederen, die afwisselend persoonlijk en geëngageerd zijn. Beuvings nummer over pogingen om de waarheid te begraven straalt onverzettelijk engagement uit, terwijl Nederkoorn ontroert met zijn lied over een overleden vriendin. *De andere oudejaars* zit vol glimmende juwelen en pianist Tom Dicke zorgt voor een prachtig en gedetailleerd muzikaal fundament.

**De VSCD Cabaretjury kent de Poelifinario-Engagement 2020 & 2021
toe aan**

**De Alex Klaasen Revue
voor het programma *Showponies 2***

**Winnaar Poelifinario-Kleinkunst 2020 & 2021
(slechts 1 nominatie)**

Elke Verveijzer met het programma *Lucht*

Elke Verveijzer zingt geen liederen, ze knalt ze rechtstreeks je hart in. *Lucht* is een schitterend pleidooi voor het delen van verdriet. Dat schept ruimte in je hoofd, kweekt empathie en zorgt uiteindelijk voor geluk.

Verveijzer is met haar open uitstraling de perfecte gastvrouw van deze reis naar het gevoel. Ze toont zich bovendien één van de beste liedschrijvers van Nederland. Haar teksten gaan vaak over de spanning tussen de praktische en emotionele kant van het leven. Ze drukt liefdevol de pauzeknop in van ons gejaagde bestaan en roept op tot bezinning.

Tegelijk speelt Verveijzer slim met haar warme voorkomen door daar een paar keer bewust tegenin te gaan. Die momenten van milde vervreemding zorgen voor contrast en geven de voorstelling een krachtig ritme. Ze is meer dan de klassieke kleinkunstenaar die met een stapel liedjes lang de theaters trekt.

Dat zie je ook aan haar performance. Verveijzer legt overdonderend veel beleving in wat ze zingt en zegt. Ze heeft daarbij een scherp oog voor de maskers die we allemaal angstvallig vasthouden. Op de sterkste momenten neemt ze dat masker zelfs even over, zodat we naakt achterblijven. De fraaie, gevarieerde arrangementen en de invoelende muzikale begeleiding van Michiel Wetzter maken *Lucht* helemaal af.

Genomineerd voor de Neerlands Hoop 2020 & 2021

Kasper van der Laan met het programma *1 Kilo*

De roem was Kasper van der Laan vooruitgesneld. Gelukkig lost hij de hooggespannen verwachtingen met zijn debuutvoorstelling *1 Kilo* helemaal in. De cabaretier kijkt met kinderlijke verwondering naar zijn lichaam en gebruikt zijn enorme fysieke talent voor een abstract zelfonderzoek. Daarin maakt Van der Laan het vanzelfsprekende op hilarische wijze weer bijzonder. Is het niet curieus, hoe de scharnieren in onze vingers werken? En hoe we die altijd in een bepaalde volgorde omhoogsteken?

1 Kilo is een prachtig rariteitenkabinet dat op meerdere niveaus werkt. Naast het sterke spel draagt ook het decor bij aan de vervreemdende sfeer. Die muur van bont lijkt elk moment tot leven te kunnen komen en legt een fijne spanning onder de avond.

Van der Laan breidt de zelfreflectie gaandeweg uit naar zijn hele identiteit, die bestaat uit twee personages. De Kasper op het podium bespeelt zijn publiek met groot gemak. De Kasper die door het leven stuntelt heeft dezelfde naam, maar is een andere man. In de veilige haven van het theater wordt hij zijn eigen goeroe, die zichzelf aanmoedigt om kwetsbaar en assertief te zijn. Van der Laan lijkt een klassieke antiheld, maar de maffe luikjes in zijn hoofd geven hem een authentieke identiteit en tillen het programma naar grote hoogte.

Nina de la Parra met het programma *Gods wegen*

‘Wie ben ik?’ is een vaak gestelde vraag, maar Nina de la Parra geeft in *Gods Wegen* een uniek antwoord. Haar persoonlijkheid blijkt gevuld met ingrediënten uit veel verschillende dogma’s en windstreken. Het resultaat is rijk, maar ook verwarrend. Zeker voor haarzelf. Ze is een feministe die op foute mannen valt. Een nakomeling van slaveneigenaren met een sterk rechtvaardigheidsgevoel.

Buiten kijf staat dat De la Parra een fenomenale fysieke performer is, die haar innerlijke onrust bijna twee uur lang elke seconde voelbaar maakt. Ze neemt ons in overdonderend tempo mee van Nederland naar Suriname en van politieke statements naar verhalen over avontuurtjes in smoezelige hotels. Het levert een wervelwind van een voorstelling op, waarin de cabaretière even snel wisselt tussen talen als tussen emoties.

Daarbij waakt De la Parra voor clichés en al helemaal voor correcte boodschappen. Haar vrije manier van denken is een verademing, net als de opbouw van de voorstelling. Die lijkt alle kanten op te schieten, maar is stiekem erg secuur gecomponeerd en rekt het genre cabaret weer een stukje verder op. In *Gods Wegen* zingt, speelt en danst De la Parra zich heel bewust een weg naar haar vloeibare identiteit. Daarbij werd ze aanvankelijk in balans gehouden door een muzikaal trio en afgelopen seizoen door het fluwelen saxofoonspel van Sanne Landvreugd.

Grof Geschud met het programma *Lijmen*

Lander Severins en Myrthe van Velden zijn jong. Heel jong. Toch behandelen ze de liefde in hun warme debuutvoorstelling op een zeer volwassenen manier. Hij, de Vlaamse adonis, is verslingerd aan het verlangen en de verovering zoals we die kennen uit de grote verhalen. Zij, de Hollandse nuchterheid zelf, heeft weinig op met al die romantische poespas. Of is ze stiekem bang om door de mand te vallen en bouwt ze daarom alvast een ontsnappingsroute in?

Lijmen is een even komisch als bitterzoet programma met een surplus aan dubbele bodems. Als Severins en Van Velden een sketch spelen, schijnt hun eigen relatie er altijd doorheen. Het duo legt zelden uit wat er precies bedoeld wordt en laat de kijker zijn eigen conclusies trekken.

Dat geeft aan hoeveel terecht vertrouwen ze hebben in eigen kunnen. Grof Geschud is een perfect op elkaar ingespeelde twee-eenheid, die sentiment verdrijft met ironie en kil ongemak juist met dromerige romantiek. Severins en Van Velden durven zonder ijdelheid naar hun eigen zorgen of angsten te kijken, die ze verwoorden in zeer goed geacteerd sketches en prachtige liedjes.

Ze vertellen met *Lijmen* een eeuwenoud verhaal over aantrekken en afstoten. Tijdloos en toch modern. Het cabaretlandschap heeft er een uniek duo bij.

**De VSCD Cabaretjury kent de Neerlands Hoop 2020 & 2021
toe aan**

**Nina de la Parra
met het programma *Gods wegen***